

краища на българските зе и търговци, градинари, занаятчии, предприемачи около войската и правителствените учреждения, учители, вестници, духовници. Колонията била силна, осланяйки се на еснафите, които в султанската столица се ползували с известни привилегии, като необходими на държавата органи. Местността Бал-Капан-хан гъмжала от българи. Повечето живеели в ханицата като особена община. В средата на тия българи работили Неофит Бозвели и Иларион Макариополски, като духовници, за извоюване църковна свобода. В същата среда започнал политическата си дейност Раковски. Църковната борба, като по-безопасна, се развивала и разширявала все повече и повече, когато политическите конфликти на по-младите и по-буините българи бивали задушвани още в самия си зародиш, като непозволени и немислими. Църковните борци се организирали явно: имали си комисии и настоятелства, сдобили се със своя църква и свое училище, принудили Портата да признае българската народност за отделно от гръцката, извоювали правото да издават вестници и списания, да имат печатници и т. н. И най-насетне, както казахме, сполучили да изтръгнат от султана ферман за българска екзархия, сир. за самостоятелна българска църква. Под знамето на тая църква се очертали в ново време *границите на българското племе* в Мизия, Тракия и Македония. Тий се родила идеята в ново време за целокупен български народ.